

การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี
Risk Management According to the Internal Control Standards of School
Administrators under Pattani Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education

นิอัสมา เจษฎาภา^{1*} และนิตยา เรืองแป้น²
Niusama Jessadapha^{1*} and Nittaya Ruangpan²

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา¹
Master of Education (Educational Administration) Yala Rajabhat University¹
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²
Faculty of Education, Yala Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: chesadapa@hotmail.com เบอร์โทรศัพท์ 081-6903-713

(Received: November 6, 2023; Revised: November 11 2024; Accepted: December 2, 2024)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง การทำงาน และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน และสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากแบบไม่กลับคืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.991 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีอิสระ การทดสอบค่าเอฟและทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยง; ผู้บริหารสถานศึกษา; มาตรฐานการควบคุมภายใน

Abstract

The objectives of this study aimed to: 1) examine the level of risk management according to internal control standards among school administrators in the Office of Non-Formal and Informal Education, Pattani Province; and 2) compare the level of risk management based on internal control standards among school administrators, categorized by gender, job position, and work experience.

The sample group comprised teachers working in the Office of Non-Formal and Informal Education, Pattani Province. The sample size was determined by Krejcie and Morgan's table, resulting in a sample of 202 people, selected through simple random sampling without replacement. The research instrument was a 5-level questionnaire developed by the researcher. Content validity was verified by three experts, resulting in a validity coefficient of 1.00, and reliability was established with a Cronbach's alpha of 0.991. The statistical methods used included mean, percentage, standard deviation, independent t-test, F-test, and pairwise mean comparison using Scheffé's method.

The results showed that: 1) the overall level of risk management according to internal control standards among school administrators in the Office of Non-Formal and Informal Education, Pattani Province, was high; and 2) there was a statistically significant difference at the 0.05 level in the perceptions of risk management based on internal control standards among teachers with different genders.

Key words : Risk Management; School Administrators; Vision the Internal Control Standards

บทนำ

การบริหารงานขององค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างมีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินการที่แตกต่างกันออกไป ก็เพื่อคุณภาพการศึกษา สร้างผลกำไร การให้บริการประชาชน เป็นต้น ไม่ว่าจะกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ เช่นใดก็ตาม การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้นก็ต้องประสบกับความเสี่ยง (Risk) อยู่เสมอ ซึ่งอาจปรากฏในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความเสี่ยงด้านนโยบาย การเงิน ทรัพยากรมนุษย์เทคโนโลยี การเมือง ความเสี่ยงเป็นภาวะคุกคามปัญหาอุปสรรคหรือการสูญเสียโอกาสจะมีผลทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือก่อให้เกิดผลเสียต่องค์กรทั้งในด้านกลยุทธ์การปฏิบัติงาน การดำเนินธุรกิจ อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ประเด็นสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับความเสี่ยงคือความไม่แน่นอน (Uncertainty) ของผลลัพธ์ถึงแม้บางท่านอาจจะให้คำอธิบายว่า ความเสี่ยงก่อให้เกิดเฉพาะผลที่ติดตามมาทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบก็ได้ แต่หากสามารถบริหารความเสี่ยง ได้อย่างถูกต้องแล้วความเสี่ยงจะก่อให้เกิดโอกาสและนำไปสู่นวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ ถึงแม้ว่า อาจมีความเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้องค่อนข้างมาก แต่หากสามารถควบคุมความเสี่ยงได้แล้วจะช่วยก่อให้เกิดโอกาสในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการ ประชาชนมากยิ่งขึ้นเช่นกัน (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด หรือ ความเสี่ยง คือ การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนสร้างความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร หรือหน่วยงานนั้น ๆ การบริหารความเสี่ยงเป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงนั้นมุ่งเน้นแผนงานหรือโครงการที่สำคัญ ซึ่งผลสำเร็จของแผนงานหรือโครงการมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ (พุดิสสรค์ ศรีรัตนประชากุล, 2559) การบริหารความเสี่ยงในองค์กรเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรพยายามสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งปวง แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอนหลายประการที่อาจกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร แต่จะมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการตัดสินใจ การกำหนดกลยุทธ์ การบริหารงานในองค์กรนั้น ๆ ในส่วนการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา นอกจากปัญหาที่เกิดจาก

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีประสบการณ์แล้วระบบราชการก็อาจเป็นปัญหาได้เช่นกันเนื่องจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่สถานศึกษาถือปฏิบัติ ต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของระบบราชการอย่างเคร่งครัด ซึ่งไม่เอื้อต่อการบริหารงานของ สถานศึกษาที่ต้องการความยืดหยุ่น คล่องตัว และฉับไวในการดำเนินการ ปัจจุบันการบริหารความเสี่ยงเป็นเรื่องที่ ทุกหน่วยงานต้องดำเนินการเพื่อให้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีทั้งภายในและภายนอกองค์กรไม่มาเป็นอุปสรรคทำให้ ไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นเราต้องรู้เข้าใจและปฏิบัติได้ ความเสี่ยงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งปัจจัยภายในและภายนอก เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงเราทำงานภายใต้การเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ฟังข่าวโทรทัศน์ ก็จะมีอะไรเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาปัจจัยเสี่ยงทั้งในและนอกประเทศมีทั้งสิ้น (ชินภัทร ภูมิรัตน์, 2552) ทั้งนี้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2561) ได้กล่าวถึงความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยทำจัด ขึ้นตามมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO 2013 ซึ่งปรับให้เหมาะสมกับบริบทของระบบการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางในการ กำหนด ประเมินและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานภาครัฐ อันจะทำให้การดำเนินงาน และการ บริหารงานของหน่วยงานของรัฐบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและมีการกำกับดูแลที่ดี ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม 2) การประเมินความเสี่ยง 3) กิจกรรมการควบคุม 4) สารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) กิจกรรมการติดตามผล

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานีเรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.จังหวัดปัตตานี” เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.” มีอำนาจหน้าที่ บริหารการจัด การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในจังหวัด และมีศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ “กศน.อำเภอ” ร่วมจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ผู้ด้อย ผู้พลาด และผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไปให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยการศึกษานอกระบบ คือ กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรม ที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ การศึกษาตาม อัธยาศัย คือ กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตตามความสนใจ ความต้องการ โอกาสความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดปัตตานีมีการดำเนินงานแต่ ละสถานศึกษาแตกต่างกัน การปฏิบัติงานตามภารกิจเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมอบหมายซึ่งไม่สอดคล้องกันคือ สถานศึกษามีบุคลากร น้อยเมื่อเทียบกับงานที่ได้รับมอบหมาย บางสถานศึกษามีข้าราชการน้อยหรือไม่มีข้าราชการเลย ส่วนใหญ่เป็น พนักงานราชการและลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรลาออกบ่อย บุคลากรที่ได้รับการพัฒนามีการย้ายงานที่ตนเองปฏิบัติ หรือลาออกไปปฏิบัติที่อื่น หรือเข้ามาปฏิบัติงานช่วงที่ไม่มีการอบรมให้ความรู้ด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทาง ราชการ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ยึดรูปแบบการปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ ซึ่งไม่ถูกระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การดำเนินงานขาดการติดตามผลและประเมินผล ทำให้เกิดความเสี่ยงได้ตลอดเวลาทุกกิจกรรมทุก ขั้นตอนของการ ปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้และไม่เป็นไปตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี, 2565)

ภารกิจสำคัญดังกล่าว การบริหารงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี จำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน ถึงจะช่วยนำพา

องค์กรก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง ความเสี่ยงมีโอกาที่จะเกิดขึ้นได้ทุกวันและทุก ๆ งาน การตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงเพื่อการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย การกำหนดให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงนั้นมีความสำคัญในการกำกับควบคุมการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย สามารถป้องกันความเสี่ยงที่ไม่ได้คาดคิดหรือช่วยลดความเสี่ยง ช่วยกำหนดแผนการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้ทันสถานการณ์ ทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดและส่งเสริมสภาพแวดล้อมการควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อทัศนคติและการตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรทุกคนภายในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถที่จะนำสู่การปฏิบัติตามแผนอย่างแท้จริง มีตัวชี้วัดความสำเร็จ มีการติดตามประเมินผล นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแผนการบริหารความเสี่ยงตามแผนสู่การปฏิบัติได้จริงเป็นระบบ มีการทำความเข้าใจ และชี้แจงเน้นย้ำให้คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเล็งเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการวางแผน บริหารความเสี่ยงเพื่อเป็นระบบควบคุมภายในของสถานศึกษา ในการกำกับควบคุม การดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และมีการประเมินผล เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในปีต่อ ๆ ไป ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุ้มค่ายิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปร เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำนวน 433 คน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี, 2565) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน โดยทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากแบบไม่กลับคืน (Simple Random Sampling Without Replacement)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี

ใน 5 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม 2) การประเมินความเสี่ยง 3) กิจกรรมการควบคุม 4) สารสนเทศ และการสื่อสาร และ 5) การติดตามผล

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุม ภายในของผู้บริหารสถานศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งผลจากการพิจารณาตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความ สอดคล้องเท่ากับ 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้งฉบับและ รายด้าน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1990 อ้างถึงในสันติ บุญภิรมย์, 2557) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.991 ซึ่งสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานใน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี เพื่อขออนุญาตทำการวิจัย และขอความร่วมมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ปัตตานี
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมจากครูที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ด้วยตนเอง
3. ประสานติดตามขอรับแบบสอบถามคืน จากครูที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำนวน 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ ของเครื่องมือแต่ละส่วน
2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บ และคำนวณค่าทางสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีอิสระ (Independent t-test) และค่าเอฟ (F-test) ทั้งนี้เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันทางสถิติ จะนำไปทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ วิธีของเชฟเฟ (Scheffe Method) แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการศึกษาและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม ซึ่งนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายใต้ตาราง และนำผลการศึกษาที่ วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และเขียนข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นชาย 70 คน คิดเป็นร้อยละ 34.65 เป็นหญิง 132 คน คิดเป็นร้อยละ 65.35 เมื่อจำแนกตำแหน่ง เป็นข้าราชการครู 129 คน คิดเป็นร้อยละ 63.86 พนักงานราชการ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.14 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน อายุงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน อายุงาน 5-10 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.08 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 27.72

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปร เพศ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 1 การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้าน (n=202)

ด้านที่	การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา	M	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	สภาพแวดล้อมการควบคุม	3.57	.85	มาก	5
2	การประเมินความเสี่ยง	3.82	.87	มาก	1
3	กิจกรรมการควบคุม	3.76	.91	มาก	3
4	สารสนเทศและการสื่อสาร	3.60	.88	มาก	4
5	กิจกรรมการติดตามผล	3.78	.91	มาก	2
รวม		3.71	.76	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($M = 3.71$, $SD = .76$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง ($M = 3.82$, $SD = .87$) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการติดตามผล ($M = 3.78$, $SD = .91$) และด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ($M = 3.57$, $SD = .85$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ

การบริหารความเสี่ยงตาม มาตรฐานการควบคุมภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	sig
	หญิง		ชาย			
	M	SD	M	SD		
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	3.54	.83	3.64	.89	.797	.427
2. การประเมินความเสี่ยง	3.67	.92	4.12	.67	4.038*	.001
3. กิจกรรมการควบคุม	3.63	.93	4.01	.83	2.900*	.004
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	3.52	.90	3.74	.83	1.744	.083
5. กิจกรรมการติดตามผล	3.66	.94	4.01	.81	2.673*	.008
รวม	3.60	.81	3.91	.59	3.055*	.003

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารความเสี่ยงตาม มาตรฐานการควบคุมภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ตำแหน่ง				t	Sig
	ข้าราชการ		พนักงานราชการ			
	M	SD	M	SD		
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	3.61	.83	3.51	.88	.770	.442
2. การประเมินความเสี่ยง	3.83	.87	3.82	.87	.075	.940
3. กิจกรรมการควบคุม	3.79	.87	3.70	.98	.703	.483
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	3.64	.81	3.52	1.00	.905	.366
5. กิจกรรมการติดตามผล	3.82	.86	3.70	1.00	.935	.351
รวมเฉลี่ย	3.74	.76	3.65	.75	.796	.427

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน

การบริหารความเสี่ยงตาม มาตรฐานการควบคุมภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสพการณ์การทำงาน						F	Sig
	ต่ำกว่า 5 ปี		5 -10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	M	SD	M	SD	M	SD		
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	3.61	.88	3.45	.78	3.72	.89	1.763	.174
2. การประเมินความเสี่ยง	3.83	.86	3.88	.86	3.73	.88	.551	.577
3. กิจกรรมการควบคุม	3.79	.92	3.78	.93	3.70	.89	.183	.833
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	3.65	.87	3.50	.76	3.69	1.04	.965	.383
5. กิจกรรมการติดตามผล	3.90	.85	3.73	.96	3.73	.89	.716	.490
รวม	3.76	.80	3.67	.69	3.71	.82	.244	.784

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประเภทการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) มีดังนี้

1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ผู้บริหารควรกำหนดให้ทุกหน่วยงานบริหารความเสี่ยงในงานที่รับผิดชอบ ควรกำหนดข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และควรกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน

2) ด้านการประเมินความเสี่ยง ผู้บริหารควรตอบสนองความเสี่ยงเกี่ยวกับผลกระทบของเหตุการณ์ความเสี่ยง ควรนำข้อมูลผลกระทบมาพิจารณาเพื่อกำหนดมาตรการให้ระดับความรุนแรงที่ไม่คาดฝันลดลง และควรมุ่งเน้นค้นหาสิ่งที่จะทำให้เกิดเหตุการณ์ที่อาจจะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

3) ด้านกิจกรรมการควบคุม ผู้บริหารควรมีการควบคุมเกิดขึ้นในทุกส่วนขององค์กรลักษณะยืดหยุ่นได้ ควรมีการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ ข้อกำหนด และควรมีการพิจารณาถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายและผลที่ได้รับจากการควบคุม

4) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรจัดระบบสารสนเทศและการรายงานที่เหมาะสมทันสมัยสำหรับการบริหารและการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ควรมีการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่จำเป็นให้เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ และควรกำหนดวิธีปฏิบัติในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุม ทุกเดือน หนังสือเวียน

5) ด้านกิจกรรมการติดตามผล ผู้บริหารควรมีการประเมินผลวิธีการติดตามการบริหารความเสี่ยงทั้งการประเมินตนเองและประเมินอย่างอิสระ ควรมีการบริหารรายงานการบริหารความเสี่ยงตามข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระไม่ปิดบังสิ่งผิดปกติ และควรผู้บริหารมีวิธีการติดตามผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการวิจัยที่ได้ นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการติดตามผลและประเมินผล และด้านที่มีการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี มีกระบวนการบริหารงานที่เป็นระบบที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถเชื่อมโยงกลยุทธ์ กระบวนการทำงาน คน เทคโนโลยีและคลังความรู้เข้าด้วยกัน เพื่อประเมินบริหารจัดการความเสี่ยงที่โรงเรียนเผชิญอยู่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับโรงเรียนในระยะยาวอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสราวุธ ชุมภูราช (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ระดับการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลเลาะ นิติเมาะ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงโรงเรียนขนาดเล็กของผู้บริหาร ตามทัศนะของข้าราชการครู ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามทัศนะของข้าราชการครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ดังนี้

2.1 เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี มีระบบการควบคุมภายในมีระเบียบในการควบคุมการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน การที่บุคลากรปฏิบัติงานที่ขัดต่อกฎหมายกฎระเบียบอาจส่งผลเสียให้กับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมนา เสือเอก (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของไพรวลัย คุณาสถิตชัย (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐิญา ปัทมทัตตานนท์ (2553) ได้วิจัยเรื่องการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้ครูที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นในมุมมองและแนวคิดเดียวกัน เกิดจากความสามัคคี ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร

ที่มีเป้าหมายเดียวกัน และดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมูฮำหมัด กาเซ็ม (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดวางระบบการควบคุมภายในของผู้บริหารในหน่วยตรวจรับจังหวัดสระแก้ว พบว่าการบริหารความเสี่ยงโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภพัทธกิจสำราญ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชูศักดิ์ หงส์มาลา (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานพัสดุตามมาตรฐานการควบคุมภายในของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 เมื่อพิจารณาประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดปัตตานี มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่หลากหลาย และมีความแตกต่างกันด้านอายุ อาชีพ และเชื้อชาติ จึงทำให้การพัฒนาหลักสูตร จึงมีความหลากหลายให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน นอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องดำเนินการจัดการศึกษา การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนา สังคมและชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จึงส่งผลให้การทำงาน มีความหลากหลายเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุภา วิเศษศรี (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินระบบควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของโนเรีย บินหะยีนีย (2555) ได้ทำการศึกษการบริหาร ความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชิต บรรทัด (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้

1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม พบว่า ภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงอย่างชัดเจน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการนำระบบการบริหารความเสี่ยงเข้ามาใช้งาน และผู้บริหรกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นวัฒนธรรมองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารกำหนดให้ทุกหน่วยงานบริหารความเสี่ยงในงานที่รับผิดชอบ

1.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารวิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงและผลที่อาจเกิดขึ้นทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ เพื่อการแก้ไขก่อน และหลัง และผู้บริหรรวบรวมการประเมินโอกาสของความเสี่ยง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารตอบสนองความเสี่ยงเกี่ยวกับผลกระทบของเหตุการณ์ความเสี่ยง

1.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการควบคุมทางกายภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารใช้หลักการของการบริหารตามวัตถุประสงค์โดยการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และผู้บริหรมีการทบทวนกิจกรรมโดยผู้บริหรระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารมีการควบคุมเกิดขึ้นในทุกส่วนขององค์กรลักษณะยืดหยุ่นได้

1.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารใช้ทุกช่องทางการสื่อสาร เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึง รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภายในของสถานศึกษา ผู้บริหารมีการประเมินความเสี่ยงของระบบสารสนเทศตามระยะเวลาที่เหมาะสม และผู้บริหารมีระบบการจัดเก็บข้อมูลเป็นปัจจุบัน มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหาร จัดระบบสารสนเทศและการรายงานที่เหมาะสมทันสมัยสำหรับการบริหารและการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร

1.5 ด้านกิจกรรมการติดตามผลและประเมินผล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารทบทวนระบบการบริหารความเสี่ยงทุกขั้นตอนตาม แนวทาง (คู่มือ) การบริหารความเสี่ยง รองลงมา คือ ผู้บริหารติดตามความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและตามความจำเป็นใน ระหว่างการปฏิบัติงานหรือประเมินเป็นรายครั้ง และผู้บริหารมีการรายงานผลการประเมินระบบการควบคุมภายในตาม ระยะเวลาที่กำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารมีการประเมินผลวิธีการติดตามการบริหารความเสี่ยงทั้ง การประเมินตนเองและประเมินอย่างอิสระ

2. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อ การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมี ความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

4. การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มี ประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการควบคุมภายในของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ผู้บริหารควรกำหนดให้ทุกหน่วยงานบริหารความเสี่ยงในงานที่รับผิดชอบ ควรกำหนดข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และควรกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของ บุคลากร อย่างชัดเจน

2. ด้านการประเมินความเสี่ยง ผู้บริหารควรตอบสนองความเสี่ยงเกี่ยวกับผลกระทบของเหตุการณ์ความเสี่ยง ควรนำข้อมูลผลกระทบมาพิจารณาเพื่อกำหนดมาตรการให้ระดับความรุนแรงที่ไม่คาดฝันลดลง และควรมุ่งเน้นค้นหาสิ่งที จะทำให้เกิดเหตุการณ์ที่อาจจะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

3. ด้านกิจกรรมการควบคุม ผู้บริหารควรมีการควบคุมเกิดขึ้นในทุกส่วนขององค์กรลักษณะยืดหยุ่นได้ ควรมี การปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ ข้อกำหนด และควรมีการพิจารณาถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายและผลที่ได้รับจากการ ควบคุม

4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรจัดระบบสารสนเทศและการรายงานที่เหมาะสมทันสมัยสำหรับ การบริหารและการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ควรมีการพัฒนาสารสนเทศที่จำเป็นให้เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ และ ควรกำหนดวิธีปฏิบัติในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุมทุกเดือน หนังสือเวียน

5. ด้านกิจกรรมการติดตามผล ผู้บริหารควรมีการประเมินผลวิธีการติดตามการบริหารความเสี่ยงทั้งการประเมินตนเองและประเมินอย่างอิสระ ควรผู้บริหารการรายงานการบริหารความเสี่ยงตามข้อเท็จจริงอย่างเป็นอิสระไม่ปิดบังสิ่งผิดปกติ และควรผู้บริหารมีวิธีการติดตามผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงในการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี
2. ควรศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานที่เหมาะสมกับการบริหารงานปัจจุบัน
3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยเมตตากรุณาและการช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธยา เรืองแป้น อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไข ข้อเสนอแนะและติดตามความก้าวหน้ารวมทั้งชี้แนะข้อมูลทางด้านวิชาการเป็นอย่างดีผู้ค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง ประธานสอบการค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำในส่วน เนื้อหาการค้นคว้าอิสระให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องและถูกต้องตามระเบียบวิธีการวิจัยและได้แนะนำเพิ่มเติมทำให้ การค้นคว้าอิสระมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีผู้ค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการค้นคว้าอิสระ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้อนุเคราะห์ให้ข้อมูลในการทดลองใช้เครื่องมือ และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณ ครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านรวมทั้งครอบครัว บิดามารดาที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจในการค้นคว้าอิสระจนสำเร็จ คุณค่า และประโยชน์อันพึงเกิดจากการค้นคว้าอิสระนี้และขอขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนตลอดมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากการค้นคว้าอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอมอบกตัญญูแต่บิดามารดาที่คอยเป็นกำลังใจ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. (2561). *หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561*. กค 0409.3/ว 105 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2561
- ชินภัทร ภูมิรัตน. (2552). *การจัดการความรู้ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ชูศักดิ์ หงส์มาลา. (2560). *สภาพการบริหารงานพัสดุตามมาตรฐานการควบคุมภายในของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัชธินา ปัทมทัตตานนท์. (2553). *การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตรอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- โนเรีย บินหะยีนีย. (2555). *การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 41 ก. หน้า 2. 3 มีนาคม 2551.

- พุฒิสรรค์ ศรีรัตนประชากุล. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพรวลัย คุณาสถิตชัย. (2553). การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มูฮำหมัด กาเซ็ม. (2559). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดวาง ระบบการควบคุมภายในของผู้บริหารในหน่วยตรวจรับจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุภา วิเศษศร. (2550). การประเมินระบบควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภพัทธ์ กิจสำราญ. (2560). ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชิต บรรพิต. (2556). ศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สรารุช ชุมภูราช. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยทางการบริหารการศึกษ. กรุงเทพฯ: ทริปปิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. (2565). รายงานผลการดำเนินการงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ : สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนา เสือเอก. (2553). การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อับดุลเลาะ นิตีเมาะ. (2559). การบริหารความเสี่ยงโรงเรียนขนาดเล็กของผู้บริหาร ตามทัศนะของข้าราชการครู ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

